

Rafinerije testiraju tržište pred IMO 2020

U igri tržište od 300 miliona tona goriva

Nova talasanja u Persijskom zalivu

Cene nafte povratile nešto od izgubljenog

Nafta prethodno pojeftinila na vest da Iran želi pregovore

WSJ: Ukрупnjavanje američkih škriljnih proizvođača odraz krize

Chevron, ConocoPhillips isplativija investicija od Exxon, kaže Goldman

Dekarbonizacija Big Oil-a: Shell-ova evolucija u najvećeg proizvođača struje

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

PETROHEMIJA

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Nafta -4% posle izjave Pompea da Iran želi pregovore ..... [OVDE](#)
- Tenzije u Persijskom zalivu, cene nafte povratile nešto od izgubljenog ..... [OVDE](#)
- IEA: Novo zagušenje ponudom nafte u 2020. .... [OVDE](#)
- I OPEC vidi višak naredne godine ..... [OVDE](#)
- Tramp će dozvoliti Chevron-u nastavak poslova u Venecueli? ..... [OVDE](#)
- Maduro bi mogao nacionalizovati imovinu američkih kompanija ..... [OVDE](#)
- Sukob Rosnjefta i Transnjefta oborio proizvodnju ruske nafte - Reuters ..... [OVDE](#)
- Neste prodao maloprodajnu mrežu u Rusiji ..... [OVDE](#)
- Iran: Nastavićemo izvoz nafte pod bilo kojim uslovima ..... [OVDE](#)
- Velikodušna dividenda podigla rejting Totala ..... [OVDE](#)
- Anadarko 8. avgusta glasa za pripajanje Occidentalu ..... [OVDE](#)
- Chevron, ConocoPhillips isplativija investicija od Exxona, kaže Goldman ..... [OVDE](#)
- Američki izvoz nafte u Evropu na 2,5 mt mesečno ..... [OVDE](#)
- WSJ: Ukupnjavanje američkih škrljnih proizvođača odraz krize ..... [OVDE](#)
- Presuda Exxon-u menja način dodele besplatnih dozvola za emisije CO2? ..... [OVDE](#)
- Rafinerije testiraju tržište pred IMO 2020 ..... [OVDE](#)
- U igri tržište od 300 miliona tona goriva ..... [OVDE](#)
- Dekarbonizacija Big Oil-a - Shell-ova evolucija u najvećeg proizvođača struje ..... [OVDE](#)
- UNKS: Cene sirove nafte BRENT..... [OVDE](#)

GAS:

- Zelenski: Mislim da će Ukrajina u septembru naći rešenje sa Gaspromom ..... [OVDE](#)
- Nemački ministar: Severni tok 2 je čisto ekonomski projekat ..... [OVDE](#)
- Gasprom se prilagođava liberalizovanom evropskom tržištu - OIES ..... [OVDE](#)
- Euractiv: Evo zašto Naftogaz ne želi razdvajanje vlasništva ..... [OVDE](#)

REGION:

- Odobrena koncentracija Petrola nad delom Crodux Plina ..... [OVDE](#)
- Litar BMB 95 u Hrvatskoj preko 1,40 € ..... [OVDE](#)
- Odobrena izrada idejnog projekta gradnje gasovoda BiH-Hrvatska ..... [OVDE](#)
- UNKS: Cene goriva u regionu..... [OVDE](#)

Nafta -4% posle najave da Iran želi pregovore

NIJUEK - Cene naftnih fjučersa pale su u utorak nakon izjave američkog državnog sekretara Majka (Mike) Pompea na sastanku vlade u Beloj kući da je Iran spreman za pregovore o svom raketnom programu.

Američka laka WTI nafta pojeftinila je za 4% na 57,19 USD/bbl, dok je severnomorski Brent izgubio 3,7% vrednosti i trgovao se za 64,00 USD/bbl.

Nije saopšten bilo kakav dodatni kontekst poruka razmenjenih između Teherana i Vašingtona, ali je sama spremnost Irana na pregovore dovoljna da smanji geopolitičku temperaturu koja je u poslednje vreme podgrejala cene sirove nafte, piše *Washington Times*.

Cene nafte stabilizovale su se, međutim, u sredu (Brent) iznad nivoa od 65 dolara, poduprte smanjenom proizvodnjom u Meksičkom zalivu što je stavilo u drugi plan neočekivano skroman pad zaliha u SAD i pomenute smanjene napetosti oko Irana.

IEA: Novo zagušenje ponudom u 2020.

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) najavila je za iduću godinu novo zagušenje tržišta nafte ponudom te sirovine. IEA navodi da je "glavna poruka" njenog pažljivo praćenog mesečnog izveštaja da je snabdevanje naftom u prvih šest meseci 2019. godine premašilo potražnju za 0,9 miliona barela dnevno.

"Očigledno, tržišna nepropusnost za sada nije problem i svako rebalansiranje izgleda da se pomera dalje u budućnost," konstatuje agencija.

I OPEC vidi višak naredne godine

BEČ –OPEC u najnovijem izveštaju o tržištu nafte predviđa ponovni suficit u snabdevanju u 2020. godini.

Kao rezultat toga, potražnja za OPEC-ov om naftom pada sledeće godine, što otvara pitanje da li će koalicija OPEC+ morati da smanji proizvodnju čak i više nego što iznosi trenutni dogovor, piše *Oilprice.com*.

Tenzije u Persijskom zalivu, cene nafte povratile nešto od izgubljenog

LONDON, VAŠINGTON - Iranska revolucionarna garda je zaplenila jedan strani tanker koji je prevozio naftu u Persijskom zalivu. Kako je saopšteno u četvrtak, brod je pokušao da "prošvercuje" oko milion litara nafte (6.200 barela), a zaustavljen je 14. jula kod ostrva Larak u Ormuskom moreuzu. Na njemu se nalazilo 12 članova posade. Za sada nema informacija o imenu broda niti kojoj državi pripada.

Predsednik Sjedinjenih Država Donald Tramp izjavio je u četvrtak da je američki razarač USS Bokser uništio iransku bespilotnu letelicu u Ormuskom moreuzu. Tramp je rekao da je oboreni iranski dron leteo na udaljenosti manjoj od hiljadu metara od američkog ratnog plovila.

Tržište je reagovalo u petak poskupljenjem Brenta za bezmalo 2%, na 63.10\$ u 06.30 GMT, mada nije potpuno neutralisalo pojeftinjenje nafte od skoro pet dolara u poslednjih nekoliko sekcija, posle informacija da je američka administracija spremna da pregovara sa Iranom.

Prošle nedelje je iranska vojska pokušala da zapleni jedan britanski tanker, ali nije uspela u tome. Prethodno je Velika Britanija zaplenila iranski tanker koji je prevozio naftu i zadržala ga u Gibraltaru. London veruje da je ta nafta namenjena Siriji, čime se krše evropske sankcije protiv zemlje, ali je Teheran to demantovao i zatražio da se brod oslobodi. Nakon toga je Iran obećao da će izvršiti odmazdu.

DIZEL
G-DRIVE

MOĆNA TRANSFORMACIJA

POVEĆANA SNAGA MOTORA

POBOLJŠANE PERFORMANSE MOTORA

PROFESIONALNA ZAŠTITA SISTEMA ZA GORIVO

Tramp će dozvoliti Chevron-u nastavak poslova u Venecueli?

VAŠINGTON - Administracija Trampa razmatra moguću obnovu Chevron-ove dozvole za rad u Venecueli uprkos američkim sankcijama na naftni sektor te zemlje, kaže ekonomski savetnik Bele kuće Leri Kudlou (Larry Kudlow), javlja **Bloomberg**. Chevron je jedini preostali američki naftni gigant u Venecueli i želi da produžiti dozvolu koje ističe 27. jula kako bi nastavio projekte zajedničkih ulaganja sa državnom Petroleos de Venezuela (PdVSA). Američki majors je prošle godine u Venecueli proizvodio 42.000 barela nafte na dan, što je tek ~ 1% globalne proizvodnje kompanije, ali je ta južnoamerička zemlja dom najvećih svetskih rezervi nafte i mogla bi potencijalno nagraditi naftne kompanije koje izdrže ovaj period i ostanu na sceni.

Maduro bi mogao nacionalizovati imovinu američkih kompanija

KARAKAS – Vlada Venecuele mogla bi nacionalizovati imovinu Chevrona ako Trampova administracija ne produži američkom majorsu izuzeće od primene sankcija protiv venecuelanske naftne privrede, koje ističe 27. jula.

SAD su u januaru odobrile nastavak nekih poslova u Venecueli sa državnom Petroleos de Venezuela servisnim kompanijama Halliburton, Schlumberger, Baker Hughes i Weatherford da, ali bi Madurova vlada mogla oduzeti imovinu i ponuditi je na kupovinu ruskim, kineskim i drugi ne-američkim firmama ako Vašington primora i te američke kompanije se povuku.

„Diskretni razgovori“ su već počeli sa ruskom državnom kompanijom Rosnjeft i kineskom državnom CNPC, rekao je agenciji **Argus** zvaničnik predsedničke palate u Karakasu.

Iran: Nastavićemo izvoz nafte pod bilo kojim uslovima

TEHERAN - Iran će nastaviti s izvozom nafte pod bilo kojim uslovima, poručio je iranski ministar spoljnih poslova Mohamad Džavad Zarif svom britanskom kolegi Džeremiju Hantu (Jeremy Hunt) u telefonskom razgovoru u subotu, prenosi u ponedeljak portal iranskog ministarstva.

Zarif je također kazao da Britanija mora što pre da pusti tanker Grace 1, koga su britanski marinci zaustavili pre desetak dana pred obalama Gibraltara pod sumnjom da krši međunarodne sankcije Siriji.

Hant je odgovorio na **Twitteru** da će Britanija osloboditi tanker ako Teheran garantuje da nafta neće biti prosleđena Siriji.

Sukob Rosnjefta i Transnjefta oborio proizvodnju ruske nafte - Reuters

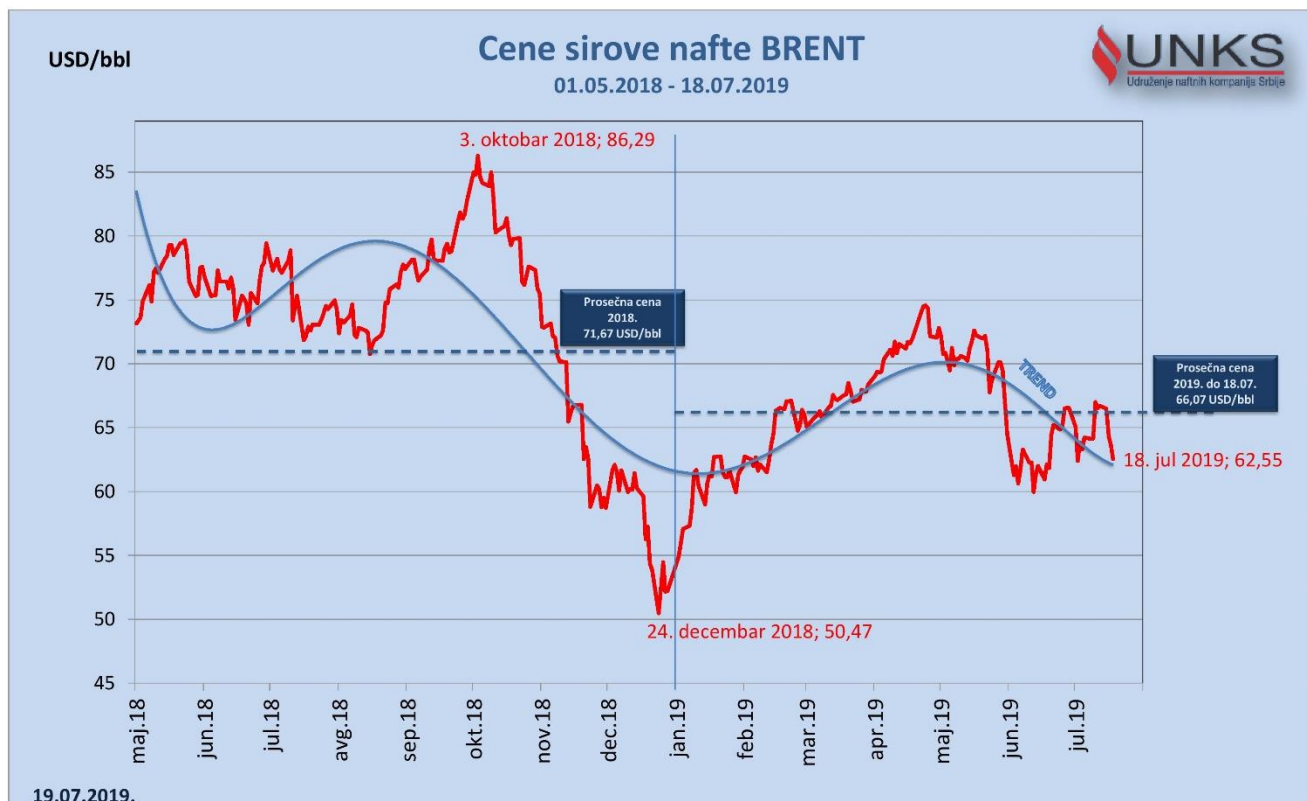
MOSKVA - Proizvodnja nafte u Rusiji pala je na najniži nivo u bezmalo tri poslednje godine, potkopana sporom između dva državna kolosa, proizvođača nafte Rosnjefta i monopolskog operatora naftovoda Transnjefta, prenosi **Reuters**.

Transnjeft je navodno postavio ograničenja za transport sirove nafte iz glavne Rosnjeftove upstream jedinice nakon što je državni proizvođač od 1. jula poslao 3,5 miliona tona nafte u mrežu cevovoda bez jasnog navođenja destinacije.

Transnjeft je takođe kritikovao Rosnjeft zbog njegovog rukovanja kontaminiranom naftom u naftovodu Družba, rekavši da je proizvođač odugovlačio sa uspostavljanjem kontrole kvaliteta za svoju naftu i da je neosnovano optuživao operatora za taj slučaj.

Proizvodnja nafte u Rusiji pala je, prema Reutersu, na 10,79 miliona bbl / dan početkom jula, što je niže od dogovorenog nivoa u okviru OPEC+ sporazuma.

Presuda Exxon-u menja način dodele besplatnih dozvola za emisije CO2?

BRISEL - Sud pravde Evropske unije presudio je da deo pogona za preradu prirodnog gasa kompanije ExxonMobil u Nemačkoj treba klasifikovati kao proizvođača električne energije, što bi moglo rezultirati smanjenjem njegovih prava na besplatne dozvole za emisije CO2.

Od 2013. godine komunalna preduzeća moraju kupovati te dozvole, dok ih druge industrije dobijaju delom ili u potpunosti besplatno.

Odluka od 20. juna, ako je budu sledile vlade EU, mogla bi značiti da oko 3.000 pogona koje proizvodnju i prenose toplotnu ili električnu energiju kroz javnu mrežu, mogu ostati bez ove privilegije, što im može osetno povećati troškove, navode analitičari.

Lawson Steele iz Berenberg banke, navodi da je ovo udarac ne samo za Exxon, već i na mnoge kompanije koje dobijaju besplatne emisione dozvole za elektrane koje se nalaze u fabrikama."

Odluka može povećati cenu ugljenika, koji se već trguje na najvišem nivou u 11 godina, zavisno od toga kako će nacije reagovati na presudu ECJ, rekao je Bo Qin iz BloombergNEF-a.

Exxon je saopštio da za sada ne želi da komentariše odluku, dok se ni Evropska komisija nije oglasila povodom mogućnosti promene načina raspodele dozvola.

Sistem EU za trgovanje emisijama emituje ili izdaje dozvole za zagađenje za više od 12.000 objekata u vlasništvu komunalnih preduzeća i industrija, kao i aviokompanije. Odluka suda može uticati na dodelu dozvola za 2020. godinu, prenosi Bloomberg.

LUKOIL

NAŠA SNAGA
DOLAZI OD NAŠIH
VREDNIH LJUDI,
A ENERGIJA IZ
ecto
PREMIUM GORIVA.

ZIMSKI

Neste prodao maloprodajnu mrežu u Rusiji

MOSKVA - Finska naftna kompanija Neste pristala je da proda ruskom Tatnjeftu svoje poslovanje u maloprodaji gorivom u Rusiji, koje uključuje 75 benzinskih stanica i terminal u Sankt Peterburgu. Cena posla nije saopštena, prenosi **NS Energy**.

Dve kompanije su se takođe složile da će, nakon preuzimanja, maloprodajna mreža nastaviti da radi pod brendom Neste do pet godina.

WSJ: Ukрупnjavanje američkih škrljnih proizvođača odraz krize

NUJORK – Američka firma Callon Petroleum dogovorila je kupovinu rivalskog Carrizo Oil&Gas za 1,7 milijardi dolara, što je novi signal konsolidacije unutar američke škrljne industrije, piše u ponedjeljak **The Wall Street Journal**.

Sa prevelikim brojem proizvođača nafte iz škrljaca koji ne mogu poslovati sa profitom, akcionari sve više pritiskaju menadžmente tih firmi na prodaju. Odluka Carrizo-a da pristane na preuzimanje od strane Callon-a u trenutku kada je vrednost njegove akcije na niskom nivou je signal da kompanije iz ovog nekonvencionalnog sektora američke naftne privrede gube nadu da će se okolnosti popraviti, konstatuje WSJ

Velikodušna dividenda podigla rejting Totala

ŽENEVA - Analitičari banke Credit Suisse, nadogradili su francuskog naftnog majorsa Total na Outperform sa pozicije Neutral, navodeći kao razlog velikodušne isplate deoničarima i realnu procenu vrednosti.

Total je uvećao dividendu za 5,2% , a kompanija u isto vreme otkupljuje svoje akcije, uz prinos od ~ 6,5% uključujući povrate i dividende, zaostajući u tom pogledu samo iza 10% prinosa Royal Dutch Shell-a, kaže analitičar banke Tomas Adolf (Thomas Adolff), prenosi portal **barrons.com**.

Anadarko glasa za pripajanje Occidentalu

HJUSTON – Akcionari Anadarko Petroleuma (APC) izjasniće se 8. avgusta o planiranoj prodaji te američke kompanije suparničkom Occidental Petroleumu (OXY) za 38 milijardi dolara, što bi bio jedan od najvećih poslova poslednjih godina u ovom sektoru svetske privrede.

Dok se ne sumnja da će uprava APC-a dobiti podršku akcionara, cena posla je na drugoj strani iritirala mnoge investitore Occidentala, koji je smatraju previsokom i traže smenu četiri direktora te kompanije.

Occidental ovom kupovinom postaje najveći proizvođač nafte iz škrljaca u SAD i ulazi u Big Oil klub najvećih svetskih naftnih kompanija, ali ne mali broj analitičara smatra posao veoma rizičnim, imajući u vidu, zbog visokih troškova eksploatacije, neizvesnu budućnost ovog nekonvencionalnog naftnog sektora.

Akcionari APC-a dobiće 73,46 dolara po deonici, što predstavlja premiju od 57% u odnosu na cenu koju je ta akcija imala 11. aprila, dan pre nego što je najavljeno pripajanje kompanije Occidentalu.

PETROHEMIJA

HIDPLEX

HIDTEN

HIDREN

POLIMERI KOJI IMAJU IME

Chevron, ConocoPhillips isplativija investicija od Exxon, kaže Goldman

NJUJORK - Akcije drugog i trećeg po vrednosti američkog naftnog kolosa, Chevrona (CVX) i ConocoPhillips-a (COP) bolja su investicija od one u deonicu najveće američke i svetske nezavisne naftne kompanije, Exxon Mobila, ocenila je reprezentativna banka Goldman Sachs.

Chevron i Conoco, naime, stvaraju značajne gotovinske prilive i obim trgovine, po atraktivnim procenama, dok je Exxon skuplji u poređenju sa njima, kaže analitičar Goldman Sachs Neil Mehta.

Zabrinutost Wall Street-a zbog ozbiljne izloženosti Chevrona u Permskog basenu škriļjaca je preterana, smatra Mehta, i dodaje da će stopa pada kompanije do 2025. godine biti u razumnim granicama.

Analitičar Goldmana kaže da CVX ima nižu stopu rasta kapitalne potrošnje i veću stopu rasta proizvodnje do 2023. u odnosu na Exxon. Što se COP-a tiče, dividenda tog majorsa iznosi samo 2%, naspram 3,8% za CVX i 4,5% za Exxon, ali Goldmanov analitičar očekuje da treći američki majors objavi u novembru "vesti o povećanju veličine programa povrata kapitala, uključujući u obliku povećanja dividende, posebne dividende ili daljeg povećanja programa otkupa deonica.

U međuvremenu, Goldmanov analitičar je manje optimističan u pogledu Exxon-a, s obzirom na njegovu trenutnu procenu i planove da u narednih nekoliko godina uloži velika sredstva u projekte.

Američki izvoz nafte u Evropu na 2,5 mt mesečno

NJUJORK – SAD uvećavaju izvoz nafte u Evropu, uključujući prve isporuke za Hrvatsku i Ukrajinu, piše Reuters prenoseći podatke specijalizovane firme Refinitiv Eikon. Tanker Wisdom Venture isporučio je 6. jula u Odesu 80.000 tona sirove nafte marke Bakken, namenjene rafineriji u Kremenčugu, saopštila je lučka uprava.

Prema navodima neimenovanih izvora, naftu je Ukratnafti prodao BP, dok se nove isporuke očekuju do kraja ovog meseca i u avgustu.

Ukrajinski naftni sektor nekada je uglavnom bio pod upravljačkom palicom ruskih firmi, a našao se u teškoćama nakon eskalacije napetosti između Rusije i Ukrajine 2013. i 2014. godine, podseća Reuters.

Američka nafta još se nije odomacila u Evropi gde se kupci žale na obim i neujednačen kvalitet ali je Interes za alternativnim izvorima snabdevanja ojačao krajem aprila zbog krize sa zagađenom naftom u magistralnom cevovodu Družba.

U takvoj situaciji američki izvoz nafte u Evropu od maja postojano raste i trenutno je stabilan na nivou od nešto više od 2,5 miliona tona mesečno. Poljska je ove godine kupila tri pošiljke iz SAD, dok je rafinerija u nemačkom Wilhelmshavenu uvezla jednu pošiljku u junu, a u julu očekuje još dve.

U regionu Mediterana Italija, koja inače uvozi naftu iz Rusije, povećala je u junu uvoz američke nafte na gotovo 700 hiljada tona. Trgovci smatraju da kupci nastoje naći zamenu za rusku naftu koja se preko Trsta isporučuje rafinerijama u Italiji i Nemačkoj.

Grčka i Hrvatska su takođe nedavno kupile, pored ruske i određenu količinu američke nafte. Grčka oko 215.000 tona u maju i junu, dok je u hrvatskom Omišlju istovarena je u maju jedna pošiljka kondenzata američke nafte marke Eagle Ford.

Rafinerije testiraju tržište pred start IMO 2020 regulative

SEUL/SINGAPUR - Rafinerije na Tajvanu i u Južnoj Koreji testiraju tržište uoči starta od 2020. novih pravila za brodska goriva s niskim sadržajem sumpora, izvozeći u julu određene količine niskosumpornog goriva VLSFO, piše **Reuters**.

Učesnici na tržištu nafte nisu sigurni koje će vrste goriva koristiti brodari za ispunjavanje standarda Međunarodne pomorske organizacije (IMO) od maksimalno 0,5% sadržaja sumpora. Isporuke VLSFO pokazuju da je ova vrsta goriva održiva opcija kojom bi rafinerije mogle da zadovolje tržište.

Rafinerije u Tajvanu i Južnoj Koreji preusmerili su sirovine sa niskim sadržajem sumpora, koje bi inače preradile u benzin, u proizvodnju VLSFO, sa sadržajem sumpora od 0,5% ili manje, i kao posledicu nedavnih niskih marži na benzin. Neimenovani menadžer jedne rafinerije u Seulu kaže da oni

primarno koriste sirovu naftu sa visokim sadržajem sumpora, tako što uklanjaju sumpor iz lož ulja proizvedenog nakon početne prerade, kroz proces desulfurizacije ostataka. Umesto propuštanja sirovine preko katalitičkog krepera sa ostatkom tečnosti (RFCC) za proizvodnju benzina, oni ga prodaju kao VLSFO.

To bi "smanjilo proizvodnju benzina i povećalo izlaz LSFO-a kako bi se tržište benzina moglo oporaviti", rekao je taj zvaničnik.

Veća ponuda VLSFO-a mogla bi nadoknaditi potražnju za brodskim gasnim uljem (MGO), što je skuplja alternativa koju razmatraju brodari.

Najzad, brodovlasnici imaju izbor da koriste ili LSFO ili MGO, što stavlja rafinerije pred dilemu da odluče koje gorivo će proizvoditi. „Sektor bunkeringa moraće da skladišti čitavu ovu paletu goriva i ostavi brodarima izbor šta će kupovati“, rekao je za Reuters jedan trgovac gorivom iz Seula.

U igri tržište od 300 miliona tona goriva

LONDON - Tržište brodskih goriva iznosi oko 300 miliona tona (mt), a 85% zahvataju goriva s velikim sadržajem sumpora (HSFO), što je oko 230 miliona tona ili 4 miliona barela dnevno, piše **Platts**.

Procenjuje se da se trenutno manje od 20% sirove nafte proizvedene globalno može koristiti bez primešavanja kojim se stvara VLSFO (very light sulphure oil) - niskosumporno gorivo.

Posle 2020. potražnja za HSFO će pasti na cca 60 mt a velika većina ostatka biće mešavina VLSFO i dizela, jer je to najjeftinija opcija, prenosi Platts ocene eksperata. LNG može biti odlična opcija, ali to gorivo opterećeno je infrastrukturnim troškovima pa će stoga glavina preći na blendirana VLSFO goriva.

Dekarbonizacija Big Oil-a - Shell-ova evolucija u najvećeg proizvođača struje

LONDON - Širom sveta, proizvođači automobila, tehnološka preduzeća i sada brojne naftne i gasne kompanije sa vizionarskom strategijom, žele da iskoriste EV revoluciju, kako se odomaćeno naziva elektrifikacija drumskog transportnog sistema, piše u ovonedeljenoj analizi konsultanta **Wood Mackenzie**.

Tzv. Big Oil kompanije menjaju svoju naraciju i investicionu politiku pod pritiskom agresivnih klimatskih ciljeva. Odluka je, takođe, isključivo ekonomska: ako ritam uvođenja električnih vozila (EV) raste prema očekivanjima, procena glasi da će naftna industrija izgubiti tržište za 5,5 miliona barela dnevne potrošnje nafte.

Kako se paralelno poboljšava efikasnost potrošnje goriva, a sve više država i vlada izdaje ide ka zahtevnijoj štednji energije, Royal Dutch Shell pokazuje svojim odlukama mesta gde bi se mogla usmeriti tradicionalna struktura naftnih i gasnih kompanija.

Shellov prelazak na niži **ugljenični otisak**

pretvoriće anglo-holandskog kolosa do 2030-ih iz jedne od najvećih naftnih kompanija u svetu do najveće svetske elektroenergetske kompanije. Shell će prepoloviti svoju emisiju ugljendioksida (ugljenični otisak) do 2050. godine, sa električnim napajanjem i punjenjem EV-sa najavljenim ritmom godišnjih ulaganja od 2 milijarde dolara u obnovljive izvore energije i čistu energiju.

Shell je krajem 2018, u SAD pokrenuo "Shell Energy Inside" kao deo Shell New Energies, sektora koji se fokusira isključivo na razvoj i implementaciju usluga s niskim emisijama ugljenika.

Shell New Energies je kupio Greenlots, američku kompaniju koja se bavi razvojem brzih punjača. Shell je takođe 2017. godine kupio NewMotion, holandsku firmu sa preko 30.000 mesta za punjenje. Kasnije 2018. godine, Shell je investirao u Ample, novog učesnika u prostoru za punjenje električnih automobila.

Oštra konkurencija

U borbi za osvajanje EV infrastrukture, naftne kompanije će se suočiti sa oštrom konkurencijom. Proizvođači automobila takođe vide u vlasništvu nad infrastrukturom za punjenje EV-sa novu priliku za prihode. U državama u kojima to nije ograničeno, komunalna preduzeća će takođe težiti formiranju sopstvene mreže punionica.

U Evropi, Shell je sa holandskim penzionim fondom PGGM zajednički ponudio kupovinu elektroenergetske i gasne kompanije Eneco. Shell je 2017. kupio i svog prvog distributera električne energije FirstUtility. Godinu dana kasnije i ideo u američkom snabdevačku domaćinstava strujom, Inspire Energy. Odluka da se kupi Eneco je samo još jedan jasan znak da će platiti za integrisanu strategiju ulaganja na tržištu električne energije, čineći agresivne prve poteze u maloprodajnom poslovanju električnom energijom.

Woodmac: Shellova poruka Big Oil-u

Eneco je trenutno u vlasništvu 53 holandske opštine i Woodmac vrednuje tu kompaniju na blizu 3 milijarde dolara, uključujući višestruke udele u preko 1.300 MW kapaciteta za proizvodnju obnovljive energije.

Za Shell, koji je već povezan s Enecom u izgradnji offshore vetroelektrana Borssele 3 i 4 (731.5MW), ova čvrsta baza aktive upotpunjena je snažnim Enecovim brendom u proizvodnji i snabdevanju, kao i skladištenju energije i punjača EV-a.

Ako se trenutni trendovi nastave, Shellova agresivna investicija u lanac alternativnih i obnovljivih izvora energije treba da bude poruka čak i najsolidnijim kompanijama da je budućnost električna i otvorena za poslovanje, navode analitičari škotskog konsultanta.

Zelenski: Mislim da će Ukrajina u septembru naći rešenje sa Gazpromom

KIJEV - Ukrajina bi želela da u septembru postigne sporazume s ruskom stranom oko nastavka tranzita ruskog gasa preko te zemlje u Evropu, rekao je novi predsednik Ukrajine Volodimir Zelenski na samitu Ukrajina-EU, prenela je TV **112 Ukraine**.

“Koliko ja znam, planirano je da se ti razgovori nastave u decembru. Rekao sam svoj stav i stav mog tima da upravo u septembru želimo da sednemo za sto i rešimo ovo pitanje. Mislim da ćemo to rešiti”, rekao je 8. jula Zelenski.

Prvog januara 2020. godine ističe desetogodišnji ugovor o tranzitu između Naftogaza-Ukrajine i ruskog Gasproma.

Nemački ministar: Severni tok 2 je čisto ekonomski projekat

BERLIN - Gasovod Severni tok 2 je jedan od glavnih puteva za Nemačku da ispuni svoju ogromnu i rastuću potražnju za energijom. Peter Altmaier (Peter Altmaier), ministar ekonomije Nemačke, istakao je važnost ovog gasovoda, odbacujući sve veće kritike da je projekt energetska poluga kojom Moskva povećava uticaj na Nemačku.

U intervjuu za Bild, ministar je naveo da je u Nemačkoj predviđeno povećanje potražnje za prirodnim gasom, jer je zemlja snažno fokusirana na postepeno ukidanje infrastrukture koja koristi nuklearnu i energiju uglja. Altmaier je intervju dao pred posetu Sjedinjenim Državama, jednim od najglasnijih kritičara projekta Severni tok 2.

Ministar (foto) navodi da se ovde ne radi o zavisnosti od Rusije, već o projektu kojim Nemačka skraćuje puteve isporuke gasa, kao i o stvaranju novih struktura snabdevanja. On je takođe dodao da komplementarno sa ovim projektom isporuke ruskog gasa u Evropu, grade u Nemačkoj i novi terminali za uvoz tečnog prirodnog gasa iz SAD.

Izjava Altmajera dolazi posle usvajanja rezolucije protiv gasovoda Severni tok 2 i Turski tok u parlamentarnoj skupštini OEBS-a, gde se ovi projekti karakterišu kao sredstva Rusije za navodno jačanje političkih ciljeva u Evropi.

Konstantin Kosačev, šef Odbora za spoljne poslove Rusije, osudio je rezoluciju OEBS-a navodeći: "Ove rezolucije odražavaju samo poziciju Zapada koja je usmerena da zadrži, izoluje i diskredituje Rusiju, da preusmeri njene potencijalne partnere.

SAMO NA EKO PUMPAAMA

VIŠE KILOMETARA, MANJE GORIVA!

U skladu sa potrebama vozaca u BiH, EKONOMY goriva su kreirana da omoguće prelazak više kilometara, uz manju potrošnju goriva. Samo na EKO pumpama, sa EKONOMY gorivima, možete uštedeti do 4% potrošnje ruskog gasa, što predstavlja uštedu do 2 litra goriva pri svakom punjenju motornog vozila.

U skladu sa potrebama vozaca u BiH, EKONOMY goriva su kreirana da omoguće prelazak više kilometara, uz manju potrošnju goriva. Samo na EKO pumpama, sa EKONOMY gorivima, možete uštedeti do 4% potrošnje ruskog gasa, što predstavlja uštedu do 2 litra goriva pri svakom punjenju motornog vozila.

U skladu sa potrebama vozaca u BiH, EKONOMY goriva su kreirana da omoguće prelazak više kilometara, uz manju potrošnju goriva. Samo na EKO pumpama, sa EKONOMY gorivima, možete uštedeti do 4% potrošnje ruskog gasa, što predstavlja uštedu do 2 litra goriva pri svakom punjenju motornog vozila.

EKONOMY fuels

Gasprom se prilagođava liberalizovanom evropskom tržištu- OIES

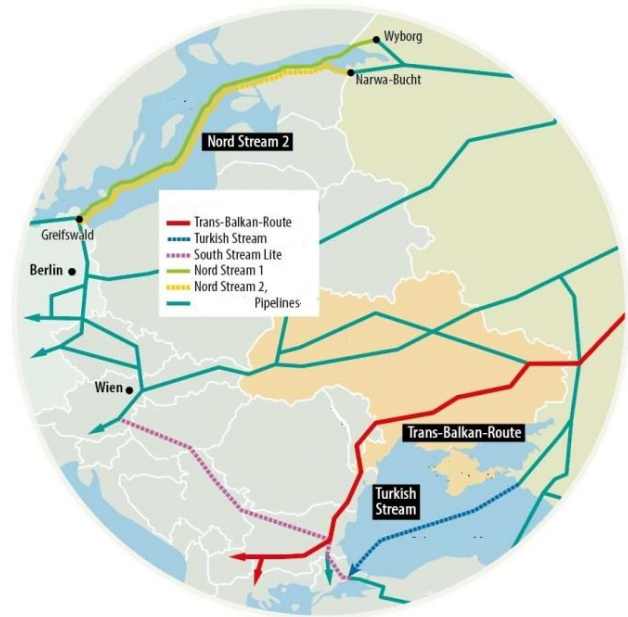
LONDON - Gasprom je tradicionalno prodavao gas svojim evropskim kupcima na osnovu dugoročnih ugovora sa indeksom nafte. Međutim, kompanija je bila prinuđena da se prilagodi tržišnim pravilima u Evropi i sve konkurentnijem globalnom tržištu gasa, stoji u najnovijoj studiji Oksfordskog instituta za energetske nauke - **OIES**

Kompanija je odgovorila na izazove kako od strane Evropske komisije, tako i njenih klijenata u Evropi, uvođenjem u svoje ugovore elemenata cenovnika vezanih za habove. Prema rečima direktorke Gazprom Export-a, Elena Burmistrove, 28 % dugoročnih ugovora Gazprom Export-a je sada indeksirano na licu mesta na spot tržištu, dok se dodatnih 14 % volumena prodaje uz indeksaciju nafte i spot referencu.

Gasprom takođe trguje gasom u Evropi preko svojih zavisnih kompanija, od kojih Gazprom Germanija deluje kao „kišobran“, i od septembra 2015 do septembra 2016, Gazprom Export je sproveo tri aukcije za kratkoročnu prodaju gasa iznad postojećih ugovorenih količina.

OIES piše da ovi potezi pokazuju rastuću želju kompanije da zadrži svoju ključnu poziciju u okviru liberalizovanog evropskog tržišta i spremnost da prilagodi svoju strategiju ne samo trgovanjem na evropskim čvorištima, već i pronalaženjem alternativnih metoda za trgovinu sa evropskim klijentima.

Još jedan primer ovog postepenog razvoja pojavio se 20. septembra 2018. godine, kada je Gazprom Export sproveo prvu prodaju putem svoje nove elektronske prodajne platforme (ESP). Dok su aukcije bile jednokratni događaji za prodaju gasa određenim destinacijama putem određenih ruta, a aktivnosti trgovanja podružnica Gasproma uključuju kupovinu i prodaju gasa koji nije ruski, ESP je zamišljen kao okvir za tekuću mesečnu prodaju i fizičku isporuku Gaspromovog gasa različitim destinacijama.

Euractiv: Evo zašto Naftogaz ne želi razdvajanje vlasništva

KIJEV – Dok vlada Ukrajine želi „model razdvajanja vlasništva“ Naftogaza sa prenosom vlasništva nad gasnom infrastrukturom Ukrajine na novog Operatora prenosnog sistema (poznatog kao „Glavni gasovodi Ukrajine“ ili „MGU“), nacionalna gasna kompanija ne pokazuje nameru da odustane od modela „nezavisnog operatera sistema“ (ISO), piše **Euractiv**.

Naftogaz ovaj stav brani tvrdnjom da će model ISO pomoći „da se gasni transportni sistem (GTS) zadrži u bilansima kompanije i uključi amortizaciju infrastrukture u troškove kompanije. U protivnom, navodi čelnik kompanije Jurij Vitrenko, naši troškovi će biti iskazani kao niži, a tranzitna stopa će biti još niža od trenutne tarife koju plaća Gasprom. "

Neki nezavisni posmatrači sumnjaju u motive menadžmenta Naftogaza. Kažu da bi Naftogaz možda oklevao da "prepusti kontrolu nad unosnim poslovima OTS-a, koji donose oko dve milijarde dolara (1,7 milijardi evra) profita kompaniji."

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

REGION

Odobrena koncentracija Petrola nad delom Crodux Plina

ZAGREB – Hrvatska Agencija za zaštitu tržišne konkurencije (AZTN) odobrila je koncentraciju slovenačkog Petrola nad delom poslovanja firme Crodux Plin koji se odnosi na tečni naftni gas (TNG).

Petrol ovim poslom preuzima i Adria-Plin, koji delatnost trgovine na malo TNG-om obavlja na području Splitsko-dalmatinske županije.

Iz AZTN-a ističu da u ukupnoj potrošnji TNG-a u Hrvatskoj, Ina učestvuje sa 70 posto, dok se 30 posto LNG-a uvozi i tu sa po 10 odsto učestvuju Petrol i Crodux Plin.

Agencija navodi i da Ina raspolaže s gotovo 60 posto ukupnih skladišnih kapaciteta za TNG-a u Hrvatskoj, dok će Petrol nakon koncentracije raspolagati s manje od 20 posto.

OMV MAXX Motion
Performance Fuels

„ZA MENE NAJBOLJE GORIVO“

MILOŠ PAVLOVIĆ
Trostruki šampion sveta u auto sportu

NAŠE NAJBOLJE GORIVO*

- VIŠE PREDENIH KILOMETARA
- ČIST MOTOR
- MAKSIMALNE PERFORMANSE

Energija za bolji život. **OMV**

Litar BMB 95 u Hrvatskoj preko 1,40 €

ZAGREB - Prema informacijama Ministarstva privrede Hrvatske, litar Eurosupera 95 od utorka košta u toj državi proseku 10,5 kuna (1,42€), što je čak 25 lipa više nego prošle nedelje.

Prosečan rezervoar goriva za benzince od ove nedelje je skuplji za 12,5 kuna (1,7€).

Dizel je poskupeo na hrvatskim pumpama nešto manje od benzina, pa od utorka litar tog goriva košta u proseku 9,78 kuna (1,32€) u odnosu na 9,64 kune prošle nedelje.

Poskupio je i autogas, i to za 10 lipa po litri, što znači da je rezervoar od utorka skuplji za oko pet kuna (oko 0,7€), prenosi *Energetika-net*.

Odobrena izrada idejnog projekta gradnje gasovoda BiH-Hrvatska

SARAJEVO - Generalni direktorat za politiku susedstva i pregovore o proširenju (DG NEAR, Brisel) u sredu je odobrio početak implementacije izrade Idejnog projekta za Južnu interkonekciju BiH – Hrvatska, saopšeno je iz preduzeća BH-Gas.

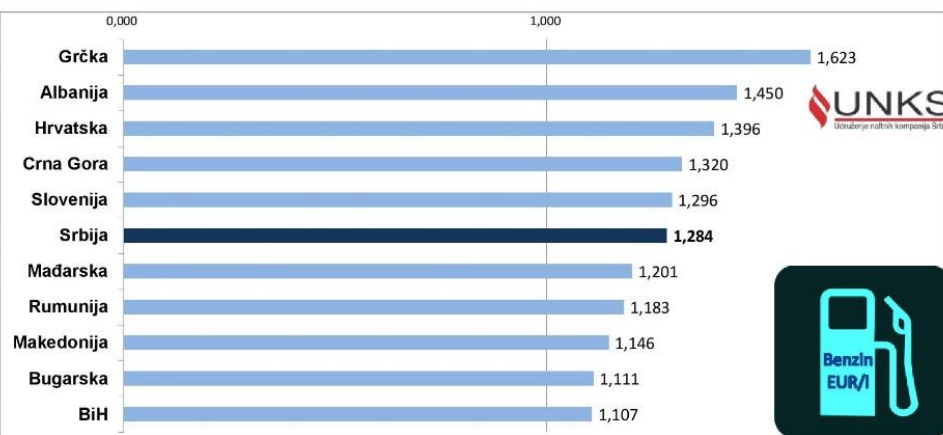
Odobrenje se odnosi na izradu Idejnog projekta i tenderske dokumentacije po pravilima EBRD-a, a posao je dodeljen konzorcijumu Mott MacDonald u okviru CONNECTA projekta.

Projekat će biti realizovan u 3. kvartalu 2020, na bazi dodeljenih grant sredstava u vrednosti od oko 1 milion EUR. Na osnovu izrade ove dokumentacije, BH-Gas će započeti proceduru pribavljanja urbanističke saglasnosti, koju je već obezbedila hrvatska kompanija Plinacro, prenosi portal *energetika.ba*.

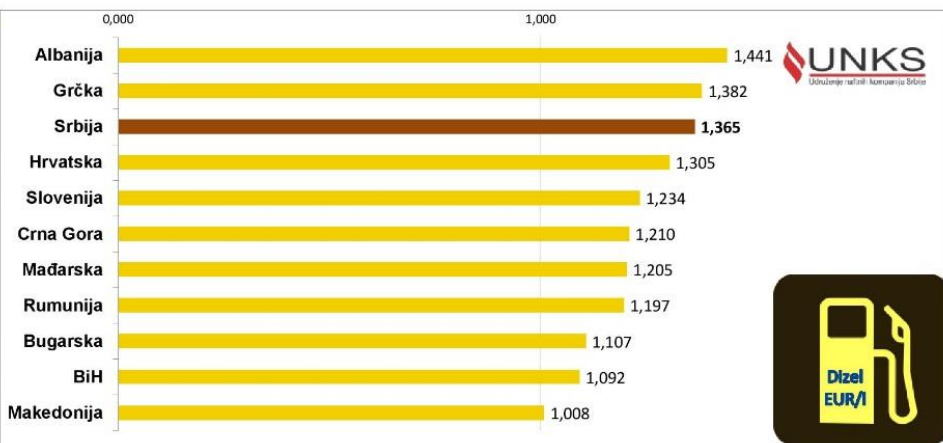

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona
15.07.2019. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

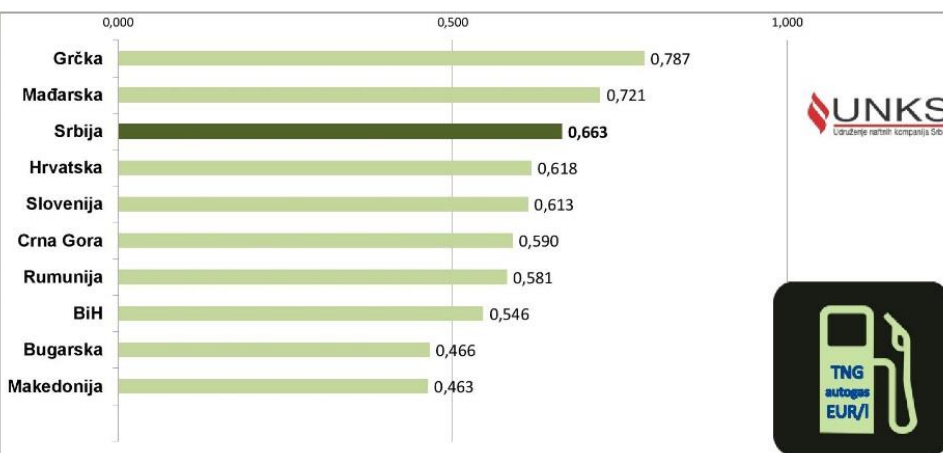
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,623	26,47%
Albanija	1,450	12,96%
Hrvatska	1,396	8,78%
Crna Gora	1,320	2,86%
Slovenija	1,296	0,96%
Srbija	1,284	0,05%
Mađarska	1,201	-6,38%
Rumunija	1,183	-7,86%
Makedonija	1,146	-10,66%
Bugarska	1,111	-13,45%
BiH	1,107	-13,73%
Prosečna cena u regionu		1,283

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,441	17,05%
Grčka	1,382	12,22%
Srbija	1,365	10,82%
Hrvatska	1,305	5,99%
Slovenija	1,234	0,22%
Crna Gora	1,210	-1,74%
Mađarska	1,205	-2,19%
Rumunija	1,197	-2,79%
Bugarska	1,107	-10,12%
BiH	1,092	-11,34%
Makedonija	1,008	-18,13%
Prosečna cena u regionu		1,231

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,787	30,13%
Mađarska	0,721	19,16%
Srbija	0,663	9,67%
Hrvatska	0,618	2,13%
Slovenija	0,613	1,35%
Crna Gora	0,590	-2,44%
Rumunija	0,581	-3,87%
BiH	0,546	-9,73%
Bugarska	0,466	-23,02%
Makedonija	0,463	-23,37%
Prosečna cena u regionu		0,605

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave